

HOGERE LONEN ZIJN CRUCIAAL VOOR DE BELGISCHE ECONOMIE

“Te sterke loonsverhogingen zorgen ervoor dat Belgische bedrijven worden weggeconcentreerd door onze buurlanden, dus moet de loonvorming strikt aan banden worden gelegd”. Het is een riedeltje dat de afgelopen jaren dominant is geworden, met als hoogtepunt de hervorming van de loonnormwet in 2017. Sindsdien is het onmogelijk geworden om nog degelijke loonsverhogingen te onderhandelen. Zogezegd in het belang van onze economie en competitiviteit. Maar meer en meer wetenschappelijke bevindingen wijzen er op dat de loonnormwet een negatieve impact heeft op de prestaties en het concurrentievermogen van de Belgische economie. In plaats van werknemers onder druk te zetten, moet de lonen worden verhoogd. Dat zou bedrijven ook aanzetten tot meer productiviteit.

Ten eerste zorgt het jarenlange beleid van loonmatiging ervoor dat de koopkracht van werknemers niet meer toeneemt. Het laatste decennium zijn de reële lonen (dat is wat je werkelijk kan kopen met je loon) in België niet meer gestegen, met zelfs periodes waarin de reële lonen daalden. Ongeveer de helft van alle bestedingen in België wordt gedaan door gezinnen. Dit is meer dan het dubbele van wat bedrijven investeren en meer dan het dubbele van wat de overheid besteedt. Dus hetgeen gezinnen consumeren vormt de belangrijkste motor van de binnenlandse vraag. Anders gezegd, onze koopkracht is de belangrijkste motor van de economie. Het feit dat de economische groei in België onder de regering-Michel lager was dan het EU-gemiddelde, is dan ook een rechtstreeks gevolg van de loonmatiging.

Als we willen vermijden dat België opnieuw achter blijft in de uiterst belangrijke jaren van economisch

herstel die eraan komen, moeten we zeker zijn dat de gezinnen over voldoende koopkracht kunnen beschikken. Met de huidige loonnormwet is dat echter niet mogelijk.

Te zwakke productiviteitsgroei

Ten tweede dient het concept competitiviteit herbekeken te worden. Om competitief te blijven moet onze economie een aantal voordelen op buitenlandse ondernemingen hebben. Dan denken we in de eerste plaats aan innovatie. België is nog altijd een van de meest productieve landen ter wereld. De wet van 1996 vermindert echter ons voordeel omdat die wet enkel op loonmatiging is gebaseerd. De productiviteitsgroei in onze buurlanden is dubbel zo groot als bij ons. In de OESO zelfs gemiddeld drie keer zo groot. Inzake werkdruk hebben we de grens bereikt. Meer kan er van de werknemers niet gevraagd worden. Productiviteit mag ook niet langer een doel op zich zijn. We-

tenschappelijk onderzoek toont aan dat hoge lonen de productiviteit vergroten, want ze stimuleren ondernemingen om te investeren in technologieën die de arbeidsproductiviteit versterken, waardoor er per uur meer geproduceerd kan worden.

Negatieve spiraal

Door deze verregaande vorm van loonmatiging en een negatieve spiraal van lagere lonen, dreigen we onze voorsprong te verliezen. De productiviteitsontwikkeling vertraagt en de gezinnen hebben minder koopkracht wat de (lokale) economie niet ten goede komt. De wet van 1996 lijkt dus enkel een negatieve impact op onze economie te hebben.

Bovendien toont corona aan dat het begrip productiviteit niet op dezelfde manier kan worden toegepast in bijvoorbeeld de sector van de non-profit. Die jobs moeten aantrekkelijker gemaakt worden door hogere lonen en minder werklust door meer personeel.

De situatie kan niet beter worden samengevat dan met de woorden van professor Paul De Grauwe (London School of Economics) in een opiniestuk in De Morgen: *“De wet van 1996 is gebaseerd op een verouderde economische opvatting die het moet weten van kostendrukking. Die leidt tot een negatieve spiraal van lage lonen en onaantrekkelijke jobs. We kunnen ons beter bevrijden van dit ouderwetse economisch paradigma en de loonnorm in de prullenmand gooien.”*

